

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 111/10
Luxemburg, 9 noiembrie 2010

Hotărârea în cauzele conexe C-57/09 și C-101/09
Germania/B și Germania/D

O persoană poate fi exclusă de la recunoașterea statutului de refugiat în cazul în care are o răspundere individuală pentru actele comise de o organizație care folosește metode teroriste

Simpla împrejurare că a făcut parte dintr-o astfel de organizație nu poate avea în mod automat drept consecință excluderea unei asemenea persoane de la recunoașterea acestui statut

Obiectul Directivei 2004/83/CE¹ este stabilirea unor standarde minime referitoare, pe de o parte, la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a beneficia de protecție internațională și, pe de altă parte, la conținutul protecției acordate. În această privință, directiva prevede, printre altele, excluderea unei persoane de la recunoașterea statutului de refugiat atunci când există motive întemeiate pentru a crede că a comis o „infracțiune gravă de drept comun” sau că s-a făcut vinovată de „acte contrare scopurilor și principiilor Organizației Națiunilor Unite”.

B și D sunt doi resortisanți turci de origine kurdă. B a sprijinit lupta armată purtată de formațiunile de gherilă ale DHKP/C, iar D a fost combatant și membru cu rang înalt în PKK. PKK și DHKP/C se numără printre organizațiile incluse pe lista Uniunii Europene a persoanelor, a grupurilor și a entităților implicate în acte de terorism, listă întocmită în contextul combaterii terorismului instituite printr-o rezoluție a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite. În timp ce B a formulat o cerere de azil și a solicitat să beneficieze de protecție în calitate de refugiat, D a obținut deja, din partea autorităților germane, statutul de refugiat. Amândoi au declarat că au părăsit DHKP/C și, respectiv, PKK și că se tem că ar putea fi supuși unor persecuții atât din partea autorităților turce, cât și din partea organizațiilor menționate. Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Oficiul Federal al Migrației și Refugiaților, Germania) a respins ca neîntemeiată cererea de azil formulată de B și a constatat că acesta nu îndeplinește condițiile de obținere a statutului de refugiat. Dreptul de azil și statutul de refugiat care îi fuseseră acordate anterior lui D au fost revocate de către aceeași autoritate. Bundesverwaltungsgericht (Curtea Federală Administrativă, Germania) solicită Curții, în cadrul fiecăreia dintre aceste cauze, să interpreteze clauzele de excludere de la recunoașterea statutului de refugiat prevăzut de directivă.

Mai întâi, Curtea examinează problema dacă, în cazul în care persoana în cauză a făcut parte dintr-o organizație înscrisă pe listă și în cazul în care această persoană a susținut în mod activ lupta armată a acestei organizații, ocupând, eventual, o poziție proeminentă în cadrul acesteia, ne aflăm în prezența unei „infracțiuni grave de drept comun” sau a unor „acte contrare scopurilor și principiilor Organizației Națiunilor Unite” în sensul directivei. În această privință, Curtea precizează că excluderea de la recunoașterea statutului de refugiat a unei persoane care a făcut parte dintr-o organizație care folosea metode teroriste este condiționată de o examinare individuală a faptelor specifice care permit autorității competente să aprecieze dacă există motive întemeiate să se considere că, în cadrul activităților sale în această organizație, persoana în cauză a comis o infracțiune gravă de drept comun sau s-a făcut vinovată de acte contrare scopurilor și principiilor

¹ Directiva 2004/83/CE a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind standardele minime referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de statutul de refugiat sau persoanele care, din alte motive, au nevoie de protecție internațională și referitoare la conținutul protecției acordate (JO L 304, p. 12, rectificare în JO 2005, L 204, p. 24, Ediție specială, 19/vol. 7, p. 52).

Organizației Națiunilor Unite, a instigat la comiterea unei astfel de infracțiuni sau a unor astfel de acte ori a participat la comiterea acestora în orice alt mod, în sensul directivei.

De aici ar rezulta, în primul rând, că **simplul fapt că persoana în cauză a făcut parte dintr-o astfel de organizație nu poate avea în mod automat drept consecință faptul că aceasta trebuie să fie exclusă de la recunoașterea statutului de refugiat**. Astfel, înscrierea unei organizații pe listă ar permite stabilirea caracterului terorist al grupului din care a făcut parte persoana în cauză, însă condițiile în care a fost făcută această înscriere nu pot fi comparate cu evaluarea individuală a faptelor specifice care ar trebui realizată înaintea adoptării oricărei decizii de a exclude o persoană de la recunoașterea statutului de refugiat în temeiul directivei. În al doilea rând, Curtea constată că simpla participare la activitățile unui grup terorist nu este de natură să declanșeze aplicarea automată a clauzelor de excludere prevăzute de directivă, întrucât aceasta presupune o examinare completă a tuturor împrejurărilor specifice fiecărui caz individual.

Pentru a se putea reține existența cauzelor de excludere, Curtea constată că **autoritatea competentă trebuie să îi poată atribui persoanei în cauză o parte de răspundere individuală** pentru actele comise de organizația respectivă în perioada în care persoana în discuție făcea parte din aceasta. În acest sens, autoritatea competentă trebuie să examineze în special rolul pe care persoana respectivă l-a avut efectiv în comiterea actelor de terorism, poziția sa în cadrul organizației, măsura în care avea sau ar fi trebuit să aibă cunoștință de activitățile acesteia, eventualele presiuni cărora le-ar fi fost supusă sau alți factori care ar fi putut influența comportamentul acesteia. O autoritate care constată, în urma acestei examinări, că persoana în cauză a ocupat, precum D, o poziție proeminentă în cadrul unei organizații care folosea metode teroriste poate prezuma că această persoană are o răspundere individuală în ceea ce privește actele comise de această organizație în perioada pertinentă. Mai este totuși necesar să se examineze **toate împrejurările pertinente înainte de a putea fi adoptată decizia de a exclude respectiva persoană de la recunoașterea statutului de refugiat**.

În continuare, Curtea constată că excluderea de la recunoașterea statutului de refugiat în temeiul uneia dintre clauzele de excludere în discuție nu presupune ca persoana în cauză să reprezinte un pericol actual pentru statul membru de primire. Clauzele de excludere urmăresc să sancționeze numai acte comise în trecut. În sistemul directivei, alte dispoziții permit autorităților competente să ia măsurile necesare atunci când o persoană reprezintă un pericol actual.

În sfârșit, Curtea interpretează directiva în sensul că statele membre pot să recunoască un drept de azil în temeiul dreptului lor național unei persoane excluse de la recunoașterea statutului de refugiat în temeiul uneia dintre clauzele de excludere prevăzute de directivă, cu condiția ca acest alt tip de protecție să nu prezinte un risc de confuzie cu statutul de refugiat în sensul directivei.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Claudiu Ecedi-Stoisavlevici ☎ (+352) 4303 3720